

АНАЛІЗ ПРИХИЛЬНОСТІ ДО ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ НА АРТЕРІАЛЬНУ ГІПЕРТЕНЗІЮ В ПРАКТИЦІ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ

Найдьорова О.В., Шишова П.О., Богатирьова Т.В., Чайка А.О.

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

Мета: проаналізувати прихильність до лікування пацієнтів з артеріальною гіпертензією (АГ). **Матеріали та методи:** було проанкетовано 157 пацієнтів з АГ (чоловіків – 53 (33,76±3,77%), середній вік – 60,6±14,24 років; жінок – 104 (66,24±3,77%), середній вік – 68,0±7,93 роки. Всім пацієнтам виміряні артеріальний тиск (АТ), вага, зріст із розрахунком індексу маси тіла (ІМТ); досліджено рівні глюкози, загального холестерину (ЗХ), ліпопротеїдів низької щільності (ЛПНЩ), сечової кислоти, креатиніну, розрахована швидкість клубочкової фільтрації (ШКФ). **Результати та обговорення.** Середній вік жінок був більший ніж чоловіків, (p<0,001). Цукровий діабет 2 типу встановлено у 36 (22,93%), переддіабет – 41 (26,28%), хронічна хвороба нирок – 43 (27,39%) пацієнтів. Обмежують сіль – 52 (33,12%), палять – 14 (8,92%), відсутність фізичних навантажень у 47 (29,94%), нерегулярні – 89 (56,69%), регулярні фізичні навантаження – 21 (13,38%) пацієнтів. Надмірну вагу тіла мають 133 (84,71%), з них ожиріння (ІМТ>30 кг/м²) – 42,68% пацієнтів. Антигіпертензивну терапію приймали 116 (73,89%), монотерапія - 32 (27,59%), цільового рівня (ЦР) АТ<140/90 досягли – 43,75%; 2 препарати - 46 (39,66%), ЦР – 39,13%; 3 препарати – 28 (24,14%), ЦР – 42,86%; чотири – 10 (8,62%), ЦР – 50,00% пацієнтів. Статини приймають 25 (15,92%) пацієнтів, ЦР ЛПНЩ<1,8 ммоль/л досягли – 25,00%. Аспірин приймають 44 (28,03%), клопидогрель – 5 (3,18%), НПЗП – 28 (17,83%) пацієнтів. Пацієнти, які досягли АТ<140/90 мм рт.ст. частіше вели активний спосіб життя (21,3% vs 8,33±% ніж пацієнти з неконтрольованим АТ, (p<0,05) обмежували сіль (47,54% vs 23,96%, p<0,05), трансжири (31,1% vs 14,6%, p<0,05), частіше вживали овочі 85,2% vs 62,5%, p<0,01). Середня доза кофеїну була достовірно меншою 116,0±82,2 vs 176,7±126,2, p<0,001.

Висновки. 1. Серед коморбідних захворювань у пацієнтів з АГ найбільш часто зустрічається надмірна вага тіла та ожиріння (84,71%), цукровий діабет 2 типу (22,93%), переддіабет (26,28%), хронічна хвороба нирок (27,39%) 2. Більшість пацієнтів з АГ ведуть сидячий спосіб життя або мають недостатнє фізичне навантаження 3. Антигіпертензивну терапію приймають 73,89±3,51%, з ефективністю – 42,24±4,59% (АТ<140/90), а статини приймають 15,92±2,92%, з ефективністю – 25,00±9,68%. 4. Пацієнти які досягли АТ<140/90 мм рт. ст. достовірно частіше вели активний спосіб життя, обмежували сіль, трансжири, кофеїн та частіше вживали овочі.

	Характеристика пацієнтів	<140/90 мм рт.ст. N=61	≥140/90 мм рт.ст. N=96	t	p
	% чоловіків	34,4%	33,3%	0,14	>0,05
	Середній вік, роки	64,6 ± 9,3	66,1 ± 12,0	0,84	>0,05
	САТ, мм рт.ст.	126,7 ± 9,7	148,6 ± 11,7	12,72	<0,001
	ДАТ, мм рт.ст.	78,4 ± 7,9	87,3 ± 10,0	6,20	<0,001
	Пульсовий АТ, мм рт.ст.	48,2 ± 9,0	61,2 ± 12,6	7,55	<0,001
	Переддіабет	32,8%	21,9%	1,49	>0,05
	Цукровий діабет	18,0%	26,0%	1,20	>0,05
	ІМТ, кг/м²	29,1 ± 5,1	30,2 ± 4,5	1,40	>0,05
	ІМТ>25,0 кг/м² (надлишкова маса тіла та ожиріння)	77,0%	89,6%	2,01	<0,05
	Ожиріння	37,7%	45,8%	1,01	>0,05
	ХХН 3 стадії та вище	23,0%	30,2%	1,02	>0,05
	Антигіпертензивні препарати	80,3%	69,8%	1,52	>0,05
	1 препарат	28,6%	26,9%	0,23	>0,05
Лікування	2 препарати	36,7%	41,8%	0,63	>0,05
	3 препарати	24,5%	23,9%	0,09	>0,05
	4 препарати	10,2%	7,5%	0,58	>0,05
	Статини	19,7%	13,5%	0,99	>0,05
	Антитромбоцитарні препарати	34,4%	29,2%	0,69	>0,05
	Цукрознижуючі препарати	11,5%	17,7%	1,10	>0,05
	НПЗП регулярно	13,1%	20,8%	1,29	>0,05
Спосіб життя	Куріння	4,9%	11,5%	1,53	>0,05
	Споживання алкоголю*	18,0%	16,7%	0,22	>0,05
	Гіподинамія	23,0%	34,4%	1,58	>0,05
	Нерегулярне фізичне навантаження	55,7%	57,3%	0,19	>0,05
	Регулярне фізичне навантаження	21,3%	8,3%	2,18	<0,05
Дієта	Обмежене споживання солі	47,5%	24,0%	3,05	<0,005
	М'ясо загалом, раз на тиждень	4,5 ± 2,5	4,8 ± 2,2	0,71	>0,05
	червоне	2,1 ± 1,7	2,4 ± 2,0	1,15	>0,05
	біле	2,4 ± 1,9	2,4 ± 1,5	0,25	>0,05
	Риба, раз на тиждень	1,3 ± 1,0	1,2 ± 0,9	0,52	>0,05
	Кисломолочні напої, раз на тиждень	2,0 ± 2,1	1,3 ± 1,7	2,22	<0,05
	Різні сири, раз на тиждень	3,2 ± 2,1	3,3 ± 1,8	0,28	>0,05
	Молоко, раз на тиждень	1,8 ± 2,2	1,6 ± 1,8	0,55	>0,05
	Овочі 200г/день	85,2%	62,5%	3,39	<0,001
	Фрукти 200г/день	67,2%	59,4%	1,00	>0,05
	Обмеження вживання трансжирів	31,1%	14,6%	2,39	<0,05
	Кофеїн, мг/день**	116,0 ± 82,2	176,7 ± 126,2	3,65	<0,001

Скорочення: САТ – систолічний артеріальний тиск; ДАТ – діастолічний артеріальний тиск; ІМТ – індекс маси тіла; ХХН – хронічна хвороба нирок; ШКФ – швидкість клубочкової фільтрації; ЗХ – загальний холестерин; ЛПВЩ – ліпопротеїди високої щільності; ЛПНЩ – ліпопротеїди низької щільності; НПЗП – нестероїдні протизапальні препарати.

*більше 1 – 2 дози на добу для чоловіків, 1 дози для жінок <https://health-ua.com/article/63704-shemchna-hvoroba-sertcya-taalkogol--dv-storoni-odn-medal>.....

**вживається з чаєм та кавою; розрахунковий вміст кофеїну в порції зеленого чаю – 30 мг, чорного чаю – 50 мг, кави – 80-100мг, згідно www.fda.gov/consumers/consumer-updates/spilling-beans-how-much-cafeine-too-much